

Metodické vysvětlivky

Indexy cen průmyslových výrobců zahrnují ceny výrobků vyrobených v odvětvích B až E podle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE). Publikace obsahuje cenové indexy za oddíly a skupiny CZ-CPA, které jsou agregované do subsekcí a sekcí Klasifikace produkce (CZ-CPA 2008) a průmyslu celkem. Za některé agregace nejsou indexy uváděny z důvodu ochrany individuálních dat. Průmyslem celkem se označuje součet sekcí B, C, D a E Klasifikace produkce (CZ-CPA) v aktuálním vydání, platném od 1. ledna 2008, která je vypracovaná na bázi evropského standardu CPA 2008 (Classification of Products by Activity).

V průběhu roku 2011 proběhla standardní komplexní revize indexů cen průmyslových výrobců. Na jejím základě jsou cenové indexy od ledna 2012 počítány na nových vahách za rok 2010. Váhy byly stanoveny na základě struktury tuzemských tržeb za rok 2010 z výkazu Prům 2-01, P4-01 a Ceny Prům 1-12.

Cenové indexy vypočítávané k základu prosinec 2005 = 100 byly nahrazeny novými technickými cenovými indexy se základem prosinec 2010 = 100. Takto vypočtené indexy jsou od čtyřmístné úrovně klasifikace CZ-CPA výše řetězeny ke stávajícímu bazickému základu průměr roku 2005 = 100 a prosinec 2005 = 100, čímž je zajištěno pokračování současných časových řad indexů.

Vyřazeny byly skupiny s nejnižšími objemy tržeb v tuzemsku v roce 2010:

- B. 089 - Produkty těžby a dobývání
- CA 102 - Zpracované a konzervované ryby, korýši a měkkýši, vč. souvisejících služeb a prací
- CG 234 - Ostatní porcelánové a keramické výrobky, vč. subdodavatelských prací
- CI 267 - Optické a fotografické přístroje a zařízení vč. subdodavatelských prací
- CL 309 - Dopravní prostředky jinde neuvedené, vč. subdodavatelských prací
- CM 321 - Klenoty, bižuterie a příbuzné výrobky, vč. subdodavatelských prací
- CM 322 - Hudební nástroje vč. subdodavatelských prací

Naopak, nově byly **zařazeny** do sledování následující skupiny:

- B. 062 - Zemní plyn, zkapalněný nebo v plynném stavu
- CC 182 - Rozmnožování nahraných nosičů

Cenové indexy jsou počítány na základě cen za výběrové soubory reprezentantů a vybrané zpravodajské jednotky agregací jednoduchých indexů cen reprezentantů do úhrnů pomocí výpočetního vzorce typu Laspeyres v modifikované podobě. Pro výpočet se používají stálé váhy.

$$I = \frac{\sum \frac{P_1}{P_0} p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} \cdot 100$$

kde:

- p_1 značí cenu ve sledovaném období
- p_0 značí cenu v základním období (prosinec 2010)
- $p_0 q_0$ stálá váha - hodnotový ukazatel v promile (tuzemské tržby roku 2010)

Index cen průmyslových výrobců se počítá měsíčně na základě cen zjištěných státním statistickým výkazem Ceny Prům 1-12. Tento výkaz vyplňují vybrané organizace (cca 1200) za vybrané reprezentanty (cca 4700). Vykazovaná cena je cena sjednaná mezi dodavatelem a odběratelem u výrobků určených na tuzemský trh (bez DPH, spotřební daně a bez nákladů na dopravu k zákazníkovi a nákladů s ní spojených). Období pro sledování ceny bylo rozšířeno a zahrnuje ceny mezi 1. až 18. kalendářním dnem sledovaného měsíce (původně 10. až 12. kalendářní den).

Indexy cen průmyslových výrobců jsou počítány a publikovány k základům:

- průměr roku 2005 = 100 (bazický index),
- prosinec 2005 = 100 (odvozený bazický index),
- předchozí období = 100,
- stejné období předchozího roku = 100,
- podíl klouzavých průměrů indexů (průměr indexů za posledních 12 měsíců k průměru indexů za předchozích 12 měsíců, vypočteno z indexů k základu prosinec 2005 = 100).

Od ledna 2003 jsou také publikovány indexy cen průmyslových výrobců podle Hlavních průmyslových skupin (Main Industrial Groupings MIGs). Jejich obsah byl definován v Nařízení Komise (EK) číslo 586/2001 ze dne 26. března 2001 realizující Nařízení Rady (EK) číslo 1165/98 o krátkodobých statistikách. V červnu 2007 došlo Nařízením Komise (ES) číslo 656/2007 ke změně obsahu jednotlivých průmyslových skupin. První výpočet a publikování podle aktuálního nařízení proběhl v lednu 2009. Přepočet časových řad byl proveden do roku 2000 včetně.

Průměrné ceny zemního plynu, elektřiny a topných olejů

Od roku 2002 jsou publikovány **průměrné ceny zemního plynu a elektrické energie**. Tyto ceny jsou zároveň poskytovány Statistickému úřadu Evropské unie (Eurostat).

Do konce roku 2007 se zveřejňovaly průměrné ceny za jednotlivé standardní spotřebitele platné k 1. lednu a k 1. červenci sledovaného roku. Standardní spotřebitelé jsou definováni ve směrnici Rady 90/377/EHS o postupu států EU ke zvýšení průhlednosti cen elektřiny a plynu účtovaných průmyslovým spotřebitelům. Od roku 2005 bylo rozšířeno publikování těchto cen, vždy k 1. dni ve čtvrtletí.

Od 1. ledna 2008 byla směrnice rady 90/377/EHS novelizována směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/92/ES ze dne 22. října 2008 o postupu v rámci Společenství pro zvýšení transparentnosti cen plynu a elektřiny účtovaných konečným průmyslovým velkoodběratelům. Standardní spotřebitelé byli nahrazeni standardními odběratelskými pásmy a průměrné ceny k 1. dni aktuálního čtvrtletí průměrnými cenami za předchozí čtvrtletí, respektive pololetí.

Ceny podle původní metodiky byly naposledy zjišťovány k 1. 10. 2007 a zveřejněny v publikaci za listopad 2007. Ceny podle nové metodiky byly poprvé počítány za 3. a 4. čtvrtletí 2007 a uvedeny v publikaci za leden 2008. Oba typy výpočtů se tak ve 3. a 4. čtvrtletí 2007 překrývají. Je třeba upozornit, že ceny za 2. čtvrtletí 2007 podle původní metodiky nenavazují na ceny plynu za 3. čtvrtletí 2007 podle nové metodiky.

Ceny zemního plynu se zjišťují státním statistickým výkazem Ceny E 6-04. Průměrné ceny plynu za pásmo celkem jsou vypočteny jako vážený aritmetický průměr z cen vykázaných nejvýznamnějšími obchodníky s plynem v daném pásmu, kde váhami jsou tržní podíly v jednotlivých pásmech. Vykazované ceny jsou ceny sjednané mezi obchodníkem a jeho konečným spotřebitelem v tuzemsku.

Ceny elektřiny se zjišťují státním statistickým výkazem Ceny Elek 1-12, ve kterém nejvýznamnější obchodníci vykazují ceny účtované vybraným konečným spotřebitelům v tuzemsku. Koneční spotřebitelé jsou vybráni ze všech sítí napětí. Je vykazována jak cena silové elektřiny, tak cena celkem zahrnující silovou elektřinu, přenos, systém a distribuci.

Průměrné ceny elektřiny za jednotlivá spotřebitelská pásma jsou pak vypočteny jako vážený aritmetický průměr z cen jednotlivých konečných spotřebitelů pokrývajících celé požadované spektrum spotřeby.

Dále jsou od 1. čtvrtletí 2001 publikovány **průměrné čtvrtletní ceny elektrické energie a zemního plynu za průmysl celkem**. Za Českou republiku, jako členský stát OECD, jsou předávány uvedené ceny Mezinárodní energetické agentuře IEA. Průměrné čtvrtletní ceny jsou počítány jako vážený aritmetický průměr z průměrných cen jednotlivých spotřebitelských pásem a jejich podílu na roční spotřebě.

Od ledna roku 2003 jsou měsíčně publikovány **ceny topných olejů** za dodávky pro průmysl a domácnosti. Metodika zjišťování průměrných cen vychází z Rozhodnutí Rady 1999/280/ES týkajícího se postupu států EU při poskytování informací a konzultací o cenách dodávek ropy a spotřebních cenách ropných produktů a z Rozhodnutí Komise 1999/566/ES.

Ceny topných olejů se zjišťují měsíčně státním statistickým výkazem Ceny E 3-12. Vykazované ceny jsou nejběžnější dodací ceny bez nákladů na dopravu, s DPH a spotřební daní a bez DPH a spotřební daně, sjednané mezi dodavatelem a odběratelem v tuzemsku k 15. kalendářnímu dni měsíce. Dodavatelem je výrobce nebo distributor topných olejů z tuzemské výroby i dovozu. Odběratelem je konečný spotřebitel charakterizovaný velikostí dodávky. U těžkých topných olejů se jedná o dodávky pro průmysl menší než 2000 tun za měsíc nebo 24000 tun za rok. U plynových olejů se jedná o jednotlivé dodávky pro domácnosti v rozsahu od 2000 do 5000 litrů a pro průmysl do 2000 litrů.

Informace k revizi indexu cen průmyslových výrobců

V současné době se dokončuje revize výpočtu indexů cen průmyslových výrobců, ve které dojde ke změně z původní váhové struktury odvozené z tuzemských tržeb roku 2010 na novou váhovou strukturu odpovídající tuzemským tržbám roku 2015. Dojde k mírné obměně vah na úrovni některých agregací klasifikace CZ-CPA na trojmístné a čtyřmístné úrovni a k řadě změn ve výběru respondentů a reprezentantů. Nedochází však k žádné zásadní změně v metodice výpočtu indexů.

Od ledna 2017 bude základní časová řada bazických indexů průměr 2005=100 nahrazena časovou řadou průměr 2015=100. Cenové indexy vypočítávané k základu prosinec 2010 = 100 budou nahrazeny indexy s novým cenovým základem prosinec 2015 = 100. Takto vypočtené indexy budou od čtyřmístné úrovně CZ-CPA (a výše) váhového schématu řetězeny k indexům o základu průměr roku 2015 = 100 a indexům o základu průměr roku 2005 = 100, čímž bude zajištěno pokračování dosavadních časových řad. Časová řada s indexním základem prosinec 2005 = 100 bude k prosinci 2016 ukončena. Odvozené indexy (meziměsíční, meziroční, podíl klouzavých průměrů) budou počítány z řady bazických indexů o základu průměr roku 2015 = 100.

Ze sledování a z publikování budou vyřazeny tyto trojmístné agregace:

CB 131 – Textilní vlákna a příze

CC 182 – Rozmnožování nahraných nosičů

Zveřejnění cenových indexů za leden 2017 bude posunuto v souladu s Katalogem produktů 2017 o jeden týden na 28. února 2017.